

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 485/2010-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť PharmDr. E. Š., Česká republika, a P. T. K., Česká republika, zastúpených advokátom JUDr. M. Š., B., vo veci namietaného porušenia „základných práv a slobôd podľa čl. 1, čl. 44 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“ a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom v správnom konaní a v sťažnosti uvedenými rozhodnutiami Obce Banská Belá, Obvodného úradu životného prostredia v Banskej Štiavnici, odboru zložiek ochrany životného prostredia Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Scud/40/2008 a jeho rozsudkom z 29. apríla 2009, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp/104/2009 a jeho uznesením zo 17. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PharmDr. E. Š. a P. T. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. októbra 2010 doručená sťažnosť PharmDr. E. Š. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namietala porušenie „základných práv a slobôd podľa čl. 1, čl. 44 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“ a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom v správnom konaní a v sťažnosti uvedenými rozhodnutiami Obce Banská Belá (ďalej len „obec“), Obvodného úradu životného prostredia v Banskej Štiavnici (ďalej len „obvodný úrad“), odboru zložiek ochrany životného prostredia Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský úrad“), postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Scud/40/2008 a jeho rozsudkom z 29. apríla 2009, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp/104/2009 a jeho uznesením zo 17. augusta 2010.

2. Ústavnému súdu bola zároveň 22. októbra 2010 doručená identická (úplne zhodná) sťažnosť P. T. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného tým istým právnym zástupcom v konaní pred ústavným súdom (sťažnosti bola pridelená sp. zn. Rvp 7120/2010).

3. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 9/2010-6 z 24. novembra 2010 v záujme hospodárnosti konania spojil obe veci (sp. zn. Rvp 7110/2010 a sp. zn. Rvp 7120/2010) na spoločné konanie z dôvodu ich skutkovej súvislosti.

4. Z obsahu oboch sťažností a k nim pripojených príloh (namietaný rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu) vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanému – 1. krajskému úradu a 2. obvodnému úradu v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského úradu č. 2008/00376-Bo zo 4. augusta 2008 za účasti troch pribratých účastníkov (sťažovateľ je v procesnom postavení pribratého účastníka konania v 3. rade). Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Scud/40/2008 z 29. apríla 2009 „rozhodnutie žalovaného 1/ č. 2008/003376-Bo zo dňa 4. augusta 2008 a rozhodnutie I. st. správneho orgánu č. 2007/00963/BS-KOU, č. 2008/00008/BS-DUR zo dňa 17. marca

2008 zrušuje podľa § 250j ods. 2 písm. e) O. s. p. a vec vracia na ďalšie konanie“. Proti žalovanému 2 konanie zastavil. Na odvolanie žalovaného 1 (t. j. krajského úradu, pozn.) najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Sžp/104/2009 zo 17. augusta 2010 napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a konanie vo veci zastavil.

5. Sťažovateľka a sťažovateľ (ďalej len „sťažovatelia“) v sťažnosti uviedli:

„Porušovateľom základných práv a slobôd sťažovateľky je Obec Banská Belá, Obvodný úrad životného prostredia v Banskej Štiavnici, Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici, Krajský súd v Banskej Bystrici, Najvyšší súd Slovenskej republiky.

K porušeniu základných práv a slobôd došlo:

Rozhodnutím Obce Banská Belá č. 47/2007 k 66/2006 zo dňa 01. 02. 2008,

Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Banskej Štiavnici, č. 2008/00008/BS-DVR zo dňa 17. 03. 2008,

Rozhodnutím Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici, č. 2008/003 76-Bo zo dňa 04. 08. 2008,

Rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. I Scud 40/2008 zo dňa 29. 04. 2009,

Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, č. k. 5 Sžp/104/2009 zo dňa 17. 08. 2010... V napadnutých konaniach nebol riadne zistený skutkový stav... V napadnutých konaniach nebol účastníkom konania poskytnutý priestor na vyjadrenie ich názoru a nebol im daný priestor na prejav, čím došlo k porušeniu ústavného práva... Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom rozhodnutí správne konštatoval, že sa správne orgány (Obvodný úrad životného prostredia v Banskej Štiavnici, Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici) dopustili závažných procesných pochybení, v dôsledku čoho aj napadnuté rozhodnutie zrušil ... Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí uviedol, že podaná žaloba je predčasná. S týmto názorom sa však sťažovateľka nestotožňuje a namieta porušenie svojho ústavného práva zakotveného v čl. 46 ods. 2 Ústavy SR... Obvodný úrad v Banskej Štiavnici pochybil okrem iného aj tým, že predmetné zariadenie (stacionárny zdroj) neprešlo konaním o zhode, čím došlo k porušeniu ústavného práva zakotveného v článku 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Sťažovatelia tvrdili, že „*Napadnutými rozhodnutiami a postupom správnych orgánov a súdov, boli porušené (ich, pozn.) základné práva... zakotvené v čl. 1, čl. 44 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.*“

7. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

1. *Základné právo PharDr. E. Š. (aj P. T. K., pozn.) zaručené v Ústave Slovenskej republiky rozhodnutím Obce Banská Belá, č. 47/2007 z 01. 02. 2008, rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Banskej Štiavnici, č. 2008/00008/BS-DUR zo 17. 03. 2008, rozhodnutím Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici, č. 2008/00376-Bo zo dňa 04. 08. 2008, rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 1 Scud/40/2008 zo dňa 29. 04. 2009, rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, č. k. 5 Sžp/104/2009 zo dňa 17. 08. 2010 porušené bolo.*

2. *Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. 5 Sžp/104/2009 zo dňa 17. 08. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.*

3. *Sťažovateľke (aj sťažovateľovi, pozn.) sa priznáva primerané zadostučinenie v majetkovom vyjadrení, podľa úvahy Ústavného súdu SR.*

4. *PharDr. E. Š. (aj P. T. K., pozn.) priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet advokátovi JUDr. M. Š., CSc, advokátska kancelária, B.“*

8. Sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 6. decembra 2010 označeným ako „*Doplnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľkou*“ uviedla *skutočnosti (negatívny vplyv prevádzkovania drevovýroby na kvalitu životného prostredia, v ktorom sa nachádza rodinný dom, ktorý vlastní so sťažovateľom, ako aj ich dosiaľ neúspešnú snahu o vykonanie dokazovania v rámci administratívneho konania o určenie stupňa zdroja znečisťovania), ktoré však nemajú podstatný význam pre rozhodovanie ústavného súdu o predmete posudzovanej ústavnej sťažnosti, t. j. ústavnosti namietaných rozhodnutí správnych orgánov a všeobecných súdov.*

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovatelia namietali porušenie svojich v sťažnosti označených práv (bod 6) postupom uvedených štátnych orgánov (body 5 a 7), ktorými „v napadnutých konaniach nebol riadne zistený skutkový stav... nebol účastníkom konania poskytnutý priestor na vyjadrenie ich názoru...“. Najvyššiemu súdu sťažovatelia navyše ešte vytýkajú, že „... vo svojom rozhodnutí uviedol, že podaná žaloba je predčasná“. S týmto názorom „... sa však sťažovateľ/ka nestotožňuje a namieta porušenie svojho ústavného práva zakotveného v čl. 46 ods. 2 Ústavy SR“.

II.A

K namietanému porušeniu označených základných práv postupom a rozhodnutiami v sťažnosti označených správnych orgánov a krajského súdu

13. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia predmetnou sťažnosťou najprv napadli postup a rozhodnutia v bode 5 uvedených správnych orgánov a krajského súdu. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutia týchto štátnych orgánov (a postup v konaní im predchádzajúci), keďže proti nim bol prípustný (v rámci správneho konania) opravný prostriedok, resp. žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré boli v konaní o predmetnej veci využité a o odvolaní proti rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd ako súd odvolací uznesením sp. zn. 5 Sžp/104/2008 zo 17. augusta 2010. Z toho dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu označených základných práv postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu v odvolacom konaní

14. Ústavný súd opätovne konštatuje (bod 12), že z obsahu sťažnosti (najmä bodu 5) vyplýva, že vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp/104/2009 a jeho uznesením zo 17. augusta 2010 sťažovatelia ako dôvody porušenia označených práv uvádzajú nedostatočne zistený skutkový stav, neposkytnutie priestoru na vyjadrenie ich názoru, zastavenie konania (o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu) pre predčasné podanie žaloby.

15. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ/ka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne

neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 201/03, II. ÚS 144/05, IV. ÚS 100/04, IV. ÚS 42/06).

16. Pokiaľ sťažovatelia namietali porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (mutatis mutandis I. ÚS 74/02, I. ÚS 236/03, IV. ÚS 164/04, I. ÚS 10/09).

17. Ústavný súd v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že posúdenie akejkoľvek skutkovej a právnej otázky všeobecným súdom by sa mohlo stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ku ktorým všeobecný súd dospel, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

18. Najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým zrušil rozsudok krajského súdu z 29. apríla 2009 a konanie vo veci zastavil (bod 4), okrem iného uviedol:

«Najvyšší súd... ako odvolací súd... preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní... Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote... a že ide o uznesenie, proti ktorému je... odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 214 ods. 2 v spoj. s § 250ja ods. 3 veta posledná O. s. p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že podľa § 220 v spoj. s § 250ja ods. 3 záver O. s. p. napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že konanie zastavuje. (t. j. konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, pozn.)

Predovšetkým Najvyšší súd upozorňuje, že povinnosťou všeobecných súdov konajúcich pri prieskume rozhodnutí správnych orgánov je v každom štádiu konania postupom „ex offo“ podľa § 103 v spoj. s § 246c ods. 1 O. s. p. preverovať, či sú splnené podmienky súdneho konania. Medzi podmienky konania patrí tiež ich právomoc vymedzená v § 7 ods. 2 O. s. p.

Uvedený postup Najvyššieho súdu je o to dôvodnejší, že žalovaný 1/ v svojom odvolaní argumentoval a odôvodňoval svoje závery aj tým, že v celom konaní nebolo preukázané, aké práva odôvodňujú postavenie zúčastnenej osoby 3/, aby bola účastníkom správneho konania podľa § 3 zák. č. 478/2002 Z. z. o vymedzení a začlenení stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia (t. j. predmetu konania pred správnymi orgánmi, pozn.).

V zmysle § 244 ods. 1 až 3 O. s. p. iba tie rozhodnutia správnych orgánov, ktorých priamym účinkom je legálny zásah do právneho postavenia jednotlivca (prostredníctvom založenia, zmeny alebo zrušenia oprávnenie alebo povinnosti) alebo pripustenie možnosti tohto legálneho zásahu do jeho práv, právom chránených záujmov alebo povinností, podliehajú súdnemu prieskumu postupom podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý má charakter subsidiárnej súdnej ochrany v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky pre oblasť rozhodovania v správnom konaní.

Prieskum zákonnosti ostatných aktov správnych orgánov vrátane tých, ktoré sú uvedené v § 248 O. s. p. je zo súdneho prieskumu správnych rozhodnutí vylúčené. Toto pravidlo má 2 základné výnimky, lebo zo súdneho prieskumu... nie sú vylúčené ani rozhodnutia s charakterom podľa § 248 O. s. p., ak spĺňajú podmienku uvedenú v čl. 46 ods. 2 ústavy alebo... nie je vylúčený prieskum zákonnosti tzv. nepriamych rozhodnutí v režime ustanovenia § 245 ods. 1 O. s. p.

Je pravdou, že článok 46 ods. 2 posledná veta Ústavy Slovenskej republiky modifikoval hranice súdneho prieskumu správnych rozhodnutí v prospech všetkých adresátov, u ktorých tieto rozhodnutia zasahujú, alebo sa aspoň týkajú ich základných práv a slobôd. V danom prípade však Najvyšší súd ani z argumentácie účastníkov správneho konania ani žalovaných nezistil, akým spôsobom by mohlo napadnuté rozhodnutie ovplyvňovať alebo inak sa týkať základných práv a slobôd žalobkyne. Naopak, je jednoznačné, že iba pôvodný navrhovateľ - spoločnosť F., s. r. o. ako budúci stavebník, mal priamy záujem na vydaní tohto rozhodnutia, lebo smeroval k odstráneniu pochybnosti pri zatriedovaní stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia pre účely stavebného konania.

Potom je nutné uvedené rozhodnutie chápať ako podklad rozhodnutia v stavebnom konaní (inak povedená reťazové rozhodnutie v zmysle § 245 ods. 1 O. s. p.), ktoré napĺňa charakter rozhodnutia, ktorého vydanie závisí výlučne od posúdenia technického stavu vecí v zmysle § 248 písm. b) O. s. p., a až na základe vyhodnotenia vplyvu tohto podkladu

v stavebnom konaní ako aj námietok účastníkov stavebného konania, kam nepochybne patrí aj žalobkyňa, sa vytvorí procesná situácia, na vydanie prvostupňového rozhodnutia. Až tam je možné vidieť vznik práva účastníkov stavebného konania brojiť proti rozhodnutiu samotnému vrátane rozhodnutiu (podkladovému) Obvodného úradu životného prostredia v Banskej Štiavnici o vymedzení a začlenená stacionárnych zdrojov.

Je pritom dostatočne preukázané, že toto rozhodnutie o zatriedení stacionárneho zdroja nie je bezprostredne spojené výkonom povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti.

Podľa § 248 písm. b) O. s. p. správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdeníu zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy o sebe neznamenujú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti.

Preto v zmysle § 247 ods. 1 O. s. p. sa súd zaoberá prieskumom postupu správneho orgánu, kam nepochybne patrí aj otázka účasti v konaní podľa § 3 zák. č. 478/2002 Z. z., až v okamihu spochybnenia samotného rozhodnutia správneho orgánu, ktoré spĺňa znaky uvedené v § 244 ods. 3 O. s. p. V uvedenom prieskume súd postupom podľa § 250i ods. 3 O. s. p. na základe vznesených žalobných dôvodov skúma tvrdené procesné vady konania pred správnym orgánom ako aj ich vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia s možnosťou rozhodnúť tak, ako sa to predpokladá v § 245 ods. 1 O. s. p. (zrušenie prv urobeného rozhodnutia).

Iný prístup by negoval nielen dozornú a rozhodovaciu právomoc správneho orgánu ale aj kasačnú úlohu správneho súdnictva (čo Najvyšší súd zdôraznil napríklad v svojom rozhodnutí sp. zn. 5 Sžf 11/2009), ktorá nekonkuruje rozhodovacej činnosti správnych orgánov, ale sa predovšetkým zameriava na riešenie právnych otázok. Aby napadnuté rozhodnutie o vymedzení a začlenení stacionárnych zdrojov bolo zmysluplné, musí byť vydané pred meritórnym rozhodnutím, a až z ich vzájomných súvislostí je možné toto rozhodnutie o vymedzení a začlenení preskúmať, čo nepochybňuje ani žalobca dovolávaním sa svojho práva na prerokovanie a rozhodnutie veci nezávislým orgánom.

Potom za situácie, kedy správny orgán o zatriedení stacionárneho zdroja znečisťovania dane v rámci svojho oprávnenia rozhodol a naopak samotné rozhodnutie vo veci zatiaľ neexistuje, je žaloba predčasne podaná.

Z uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutie žalovaného 1/ je rozhodnutím správneho orgánu, ktoré jednoznačne splňa charakter technického rozhodnutia bez vzťahu na ďalší výkon povolania alebo podnikateľských aktivít, čím je vylúčené zo súdneho prieskumu, a tento záver je v súlade s článkom 46 ods. 2 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky.

Preto mal krajský súd súdne konanie s odkazom na ust. § 248 písm. a) v spojení s § 250d ods. 3 O. s. p. zastaviť. Nakoľko tak nekonal, musel Najvyšší súd v odvolací súd napraviť tento nedostatok.

Za situácie, kedy nie je ukončené konanie správneho orgánu o návrhu pôvodne podaného spoločnosťou F., spol. s r. o. vydaním právoplatného rozhodnutia, nemôže všeobecný súd v prejednávanej veci do rozhodovacieho procesu správneho orgánu pred vydaním rozhodnutia o merite veci zasiahnuť. Zákonné výnimky o dohľadovej účasti všeobecného súdu v správnom konaní pred vydaním meritórneho rozhodnutia vo veci (napríklad obsiahnuté § 250t až 250v O. s. p.) nie je možné v tomto prípade uplatniť. Z uvedeného dôvodu ani krajský súd ani Najvyšší súd nemohli vykonať nápravu vtom rozsahu, ako ju požadovala, žalobkyňa vo svojej žalobe zo 14. 10. 2008, resp. v odvolaní zo dňa 29. 06. 2009.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobkyne ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 5 Sžf 11/2009, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia...»

19. Podľa názoru ústavného súdu treba sťažnosť v namietanej časti považovať za zjavne neopodstatnenú.

20. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) vyvodzujú sťažovatelia zo skutočnosti, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal predovšetkým so skutočnosťami uvedenými v bode

14, resp. 12 (pozri už uvedené). Sťažovatelia preto zastávajú názor, že aj postupom najvyššieho súdu („... *napadnutými rozhodnutiami a postupom... súdov...*“) boli porušené ich základné práva uvedené v bode 6, no najmä „... *ústavné právo zakotvené v čl. 46 ods. 2 Ústavy SR*“.

21. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu.

22. Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

23. Ústavný súd v uvedenej súvislosti ďalej poznamenáva, že na interpretáciu zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ovzduší“) a príslušných ustanovení procesného predpisu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) je zásadne príslušný všeobecný súd. Skutočnosť, že sťažovatelia zastávajú iný právny názor, než prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel

ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie zákonnosti prvostupňového rozhodnutia (t. j. krajského súdu; bod 4) zo strany najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje.

24. Ústavný súd vychádzajúc z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že odôvodnenie uznesenia sp. zn. 5 Sžp/104/2009 zo 17. augusta 2010 dáva dostatočné a zrozumiteľné odpovede na otázky (námietky) uvedené sťažovateľmi v ich sťažnosti. Najvyšší súd zvýraznil v odôvodnení svoju povinnosť skúmať (preverovať) splňanie podmienok súdneho konania, odôvodnil svoj postup aj z hľadiska uplatňovania jednotlivých právnych predpisov, a to zákona o ovzduší, zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a najmä príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie nie je formalistické ani arbitrárne. Ak najvyšší súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z posúdenia v konaní zisteného skutkového stavu a nerozhodoval o iných otázkach požadovaných a očakávaných sťažovateľmi, nemožno z tohto vyvodit' porušenie čl. 46 ods. 1 (ods. 2) ústavy a ani čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými rozhodnutiami najvyššieho súdu.

25. Ústavný súd konštatuje, že vyslovený právny názor najvyššieho súdu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia [interpretácia ustanovení § 248 OSP vo vzťahu k čl. 46 ods. 2 ústavy, interpretácia ustanovení § 247 ods. 1, § 244 ods. 3, § 245 ods. 1 a § 250i ods. 3 OSP ústiaca do zastavenia konania podľa § 248 písm. b) v spojení s § 250d ods. 3 OSP] je dostatočne zrozumiteľný a odôvodnený, nemá znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti a je tiež ústavne akceptovateľný. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vykonal ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem. Skutkové a právne závery vyplývajúce z uznesenia najvyššieho súdu sa javia ako úplné a presvedčivé.

26. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp/104/2010 zo 17. augusta 2010 a namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol ich sťažnosť v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

27. Sťažovatelia v sťažnosti namietali tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aby sa ich vec verejne prerokovala v ich prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom) aj konaním najvyššieho súdu, ktoré predchádzalo vydaniu namietaného uznesenia (pozri body 5 a 6). Keďže najvyšší súd v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku konal a rozhodol v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiam orgánov verejnej správy (tretia hlava piatej časti OSP), ktoré predpokladá, že v prípadoch uvedených v § 214 ods. 2, v danej veci v spojení s § 250ja ods. 3 poslednou vetou OSP („pojednávania netreba nariaďovať“), je zrejmé, že k porušeniu označených práv sťažovateľov v posudzovanom konaní najvyššieho súdu vôbec nemohlo dôjsť, pretože najvyšší súd konal v súlade s čl. 51 ods. 1 ústavy. K predmetu posudzovanej časti sťažnosti ústavný súd ešte poznamenáva, že uplatňovanie zákona v súdnom konaní, t. j. postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi predpismi konania, nemožno hodnotiť ako porušenie základných práv a slobôd (napr. II. ÚS 213/06, I. ÚS 176/07). Vychádzajúc z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

28. Sťažovatelia namietali aj porušenie čl. 1 ústavy („Slovenská republika je zvrchovaný demokratický a právny štát... uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva... ktorými je viazaná...“) postupom v sťažnosti menovaných štátnych orgánov (body 5 až 7) v nimi označenom administratívnom, resp. v súdnom konaní. Túto časť sťažnosti musel ústavný súd odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, keďže ustanovenia čl. 1 sú súčasťou základných princípov ústavy, vzhľadom na čo nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych konaniach (I. ÚS 176/07) o porušení základných práv a slobôd uvedených v druhej hlave ústavy (m. m. II. ÚS 821/00).

29. Taktiež z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol ústavný súd sťažnosť v tej časti, v ktorej sťažovatelia namietali porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy („kto tvrdí, že bol na

svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia...“). Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu krajského úradu zo 4. augusta 2008 žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, o ktorej konal a rozhodol krajský súd rozsudkom z 29. apríla 2009 (v tomto konaní bol sťažovateľ do konania pribratý ako účastník v 3. rade). Aj keď odvolanie proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v 1. rade (t. j. krajský úrad, pozn.), námietkami, resp. názormi sťažovateľky (sťažovateľa), tak ako to vyplýva z obsahu súdneho spisu krajského súdu (sp. zn. 1 Scud/46/2008), ako aj k nemu pripojených administratívnych spisov, sa najvyšší súd ako súd odvolací riadne zaoberal. To, že vo veci konajúci najvyšší súd nerozhodol podľa predstáv sťažovateľov, nie je možné kvalifikovať ako porušenie označeného základného práva.

30. K namietanému porušeniu základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že v sťažnosťou napadnutom odvolacom súdnom konaní najvyšší súd nerozhodoval o samotnom predmete spornej veci, t. j. *„o vymedzení a začlenení stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia v prevádzke drevovýroby v Banskej Belej“*, ale o procesných podmienkach konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. Keďže v danej veci *„nie je ukončené konanie správneho orgánu o návrhu pôvodne podaného spoločnosťou F., spol. s r. o. vydaním právoplatného rozhodnutia“* a súdne preskúmanie správneho rozhodnutia je za existujúceho skutkového stavu „vylúčené“ (pozri bod 18), majú sťažovatelia možnosť domáhať sa rešpektovania svojho základného práva zaručeného (aj) čl. 44 ods. 1 ústavy v ďalšom konaní pred správnymi orgánmi, resp. všeobecnými súdmi. Pretože nebola zistená príčinná súvislosť medzi namietaným porušením označeného práva a odvolacím rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp/104/2009 zo 17. augusta 2010, ústavný súd aj túto časť sťažnosti sťažovateľov odmietol ako zjavne nedôvodnú.

31. V neposlednom rade ústavný súd dodáva, že v sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho

sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). V uvedenom rozsahu sťažnosť sťažovateľov (kvalifikovane zastúpených advokátom) disponuje ďalšími procesnými nedostatkami (pozri bod 7).

32. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľov ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľov uvedenými v petite sťažnosti (bod 7).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2010